

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Yttrande
Datum
2026-06-03

Diarienummer
3109-2026

1(6)

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se
lin.liljefors@regeringskansliet.se

Yttrande över förslag till förordning om ändring i förordningen (2023:402) om bidrag för energieffektivisering i småhus

Er beteckning: KN2026/00946

Länsstyrelsen i Hallands län har tagit del av remissen av promemorian, ”Förslag till förordning om ändring i förordningen (2023:402) om bidrag för energieffektivisering i småhus” och lämnar här sitt yttrande.

Sammanfattning

Med anledning av de höga el- och gaspriserna under vintern 2021/22 hade många svenska hushåll väsentligt högre kostnader för att värma sina hem än tidigare. Ur ett klimatperspektiv är det också viktigt att vi hushållar med energi och att rätt energibärare används för rätt ändamål. Därför välkomnar Länsstyrelsen i Halland förslaget till förordning om ändring i förordningen (2023:402) om bidrag för energieffektivisering i småhus

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att avskaffa de två tidigare begränsningarna som säger att taket är 30 000 kronor per åtgärd samt att bidrag för klimatskärmsåtgärder endast ska beviljas om ägaren redan har fått bidrag för åtgärder gällande värmesystem. Det rekommenderas att bidraget i framtiden ska kunna fördelas fritt mellan olika typer av åtgärder, och att dessa åtgärder får utföras i valfri sekvens.

Länsstyrelsen ser gynnsamt på möjligheten att ansöka om bidraget retroaktivt. För att bevara förtroendet för statliga myndigheter och den nationella politiken är det avgörande att förlängningen av stöd och regeln om retroaktivitet enligt § 15 trädde i kraft från det datum då stödet upphörde, det vill säga från 2025-06-01.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att småhus som redan använder fjärrvärme inte ska få bidrag. Länsstyrelsen anser att fastighetsägare som redan har investerat i fjärrvärme ska kunna få bidrag till åtgärder för klimatskärm.

Enligt § 12 får bidraget lämnas för att täcka högst 30 procent av de kostnader som är berättigade och får vara högst 60 000 kronor per småhus. Det uppstår en osäkerhet kring huruvida denna nya regel gäller tidigare bidrag, eller om husägare som redan mottagit stöd har möjlighet att ansöka om ytterligare förbättringar i sina fastigheter.

Övriga synpunkter samt förtydliganden på vad länsstyrelsen önskar att regeringen överväger i förslaget till förordning om stöd till energieffektivisering i småhus, redovisas nedan i samma ordningsföljd som i promemorian.

Synpunkter på förslaget

3.1 Reglering av bidraget

Bedömning: Bidraget för effektiv energianvändning i småhus bör förlängas och utvecklas genom ändringar i förordningen (2023:402) om bidrag för energieffektivisering i småhus.

Länsstyrelsen instämmer i att stödet för effektiv energianvändning i småhus bör fortsätta och förbättras. Dessutom indikerar den stora andelen avslag att det finns ett behov av att revidera förordningen för att öka förutsägbarheten i processen.

Länsstyrelsen anser emellertid att införandet av stödet bör gälla från det datum då det tidigare stödet upphörde, vilket är den 1 juni 2025. Detta syftar till att inte exkludera småhusägare som investerade i energieffektivisering i samband med att stödet avslutades.

3.2 Fler husägare ska omfattas av bidraget samtidigt som bidragsandelen sänks

Förslag: Bidrag för energieffektiviseringsåtgärder ska kunna sökas oavsett vilket sätt som småhuset värms upp på, förutom om det värms med fjärrvärme. Bidragsandelen ska omfatta högst 30 procent av de bidragsberättigade kostnaderna.

Länsstyrelsen stödjer förslaget att ansöka om bidrag för åtgärder som syftar till energieffektivisering, oavsett uppvärmningsmetod för småhus. Länsstyrelsen betonar dock att bostäder som är anslutna till fjärrvärme bör ges möjlighet att ansöka om stöd för åtgärder kopplade till klimatskärmen. Ägare till småhus som har investerat i fjärrvärme samt använt en hållbar och effektiv lösning och därigenom bidragit till ett starkt energisystem ska även ha rätt att få bidrag för att förbättra klimatskärmen på sina hem.

3.3 Ändringar av hur bidraget får användas

Förslag: Bidraget ska få fördelas fritt mellan olika typer av åtgärder och åtgärderna ska få genomföras i valfri ordning. Bidrag ska även få ges för installation av till- och frånluftsventilation med värmeåtervinning. Det ska inte längre vara möjligt att få bidrag för installation av luft-luftvärmepump.

Länsstyrelsen ser mycket positivt på att de två tidigare begränsningarna, som stipulerade att bidrag för klimatsmartsåtgärder endast kunde beviljas om ägaren redan erhållit bidrag för åtgärder angående värmesystem, samt att bidraget för värmesystem skulle vara högst 30 000 kronor och högst 30 000 kronor för klimatsmartsåtgärder, nu tas bort. Detta betonas av Hallands län i deras yttrande från år 2023, där länsstyrelsen framhöll att ägare av småhus borde ges möjlighet att ansöka om fulla bidrag på 60 000 kronor för de åtgärder som bedöms mest effektiva ur ett perspektiv för energieffektivisering i sina småhus. Länsstyrelsen stödjer även förslaget att det inte längre ska vara möjligt att erhålla bidrag för installation av luft-luftvärmepump.

3.4 Ansökningsförfarandet förenklas

Förslag: Tidsfristen för att ansöka om bidrag efter att åtgärder påbörjats ska förlängas från fyra till sex månader. För åtgärder påbörjade under 2026 och före den ändrade förordningens ikraftträd ska de sex månaderna beräknas från ikraftträdandedatumet. Begränsningen när det gäller hur många gånger bidrag får sökas för

olika åtgärder ska tas bort. Bidrag ska få lämnas vid högst två tillfällen, sammanlagt upp till den maximalt tillåtna bidragssumman. Länsstyrelsen ska medge en förlängning av tidsfristen för begäran om utbetalning när det finns särskilda skäl för det. Det behöver inte finnas ett särskilt förtydligande om vad som avses med att en åtgärd är färdigställd. Den sökande ska vara stadigvarande boende i småhuset när begäran om utbetalning görs. Den som får betalt för utförandet av åtgärderna ska vara godkänd för F-skatt.

Länsstyrelsen är emot förslaget att en tydlig definition av vad som avses med att en åtgärd är avslutad inte längre ska krävas. Avslutningen av åtgärden är knuten till att den sökande lämnar in en begäran om utbetalning. Detta kan skapa förvirring, där småhusägare skickar in sin begäran om utbetalning innan åtgärden faktiskt är helt genomförd, som exempelvis när installationen av en värmepump ännu inte är i drift.

Det finns en risk att stöd betalas ut för åtgärder som redan har genomförts. Eftersom det enligt § 4 saknas ett fastställt inköpsdatum för material, samtidigt som kravet på F-skatt för eget arbete har tagits bort i § 3, öppnar det för att äldre materialfakturer lämnas in tillsammans med uppgifter om att arbetet har utförts i egen regi under 2026. Länsstyrelsen föreslår därför att det i § 4 fastställs ett tidigaste inköpsdatum för material, i likhet med tidigare regelverk, men justerat till ett senare datum.

Kulturmiljöaspekter

De föreslagna ändringarna i förordningen bedöms inte ha någon påverkan ur kulturmiljöhanseende. Paragraf 11, punkterna 3 och 4, anses kunna möjliggöra bidrag till åtgärder som respekterar byggnaders karaktärsdrag samt beaktar tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden.

Det är emellertid av vikt att det finns en tydlig formulering som säkerställer att bidraget inte kan beviljas för åtgärder som strider mot plan- och bygglagen kapitel 8, paragraf 13 om förbud mot förvanskning och kapitel 8, paragraf 17 om krav på varsamhet. Utan en sådan formulering kan det leda till att kulturhistoriska värden går förlorade eller att nödvändig energieffektivisering inte genomförs, vilket kan hindra uppfyllandet av miljömålet för en god bebyggd miljö.

Övriga synpunkter

Bygglov

Både åtgärder för uppvärmningssystem och åtgärder för klimatskärm kan behöva bygglov eller bygg-anmälan från kommunen. För att bekräfta att sökanden har haft kontakt med kommunen bör dokumentation som visar detta inkluderas i ansökan om bidrag, även i de fall kommunen meddelat att bygglov inte krävs.

ROT-avdraget

Länsstyrelsen vill påtala vikten av tydlig kommunikation till småhusägarna om hur detta bidrag förhåller sig till ROT-avdraget.

Boverkets vägledning

Länsstyrelsen önskar att vägledningen går på remiss till länsstyrelserna före den är klar.

Finansiering

Givet att bidraget kan ansökas vid två tillfällen enligt § 12, och med en sådan utvidgning kommer det att bli möjligt att ansöka om bidrag för betydligt fler småhus än tidigare, kommer detta att resultera i en högre arbetsbelastning för Länsstyrelsen. Därför anser Länsstyrelsen att det är av stor vikt att tillräcklig finansiering för handläggningen av bidraget erhålls, motsvarande heltidstjänster som speglar andelen småhus i länet. Handläggningen enligt den nya förordningen kommer därmed att vara genomförbar.

Prioritering av energikonverteringsåtgärder framför klimatskärmåtgärder

I princip är det ofta önskvärt att först åtgärda brister i klimatskärmen för att därigenom minska energibehovet. Trots detta är Länsstyrelsen osäker på om stöd överhuvudtaget bör ges till åtgärder för klimatskärmen. De föreslagna ändringarna av förordningen, särskilt möjligheten att ansöka om fullt bidrag om 60 000 kronor, innebär att fler kan söka stöd för energikonverteringsåtgärder med tanke på att detta är en kostsam investering. Länsstyrelsen ser positivt på detta, eftersom sådana åtgärder bidrar till en minskning av fossila bränslen och minskar effektopparna i elnätet. Åtgärder för klimatskärmen kan också ha positiv inverkan, men genomförs ibland främst av estetiska eller praktiska skäl. Den föreslagna ändringen av förordningen skulle

dessutom troligtvis leda till ett kraftigt ökat antal ansökningar, vilket skulle kunna resultera i en hög andel avslag.

Mot denna bakgrund anser Länsstyrelsen att stödet bör ges enbart eller i första hand till energikonverteringsåtgärder. En möjlighet skulle kunna vara att småhus med hög primärenergianvändning per kvadratmeter (låg energiklass) får stöd för klimatskärmsåtgärder, medan småhus med låg energianvändning också bör beaktas.

Beslutet har fattats av länsråd Claes Lindgren, med byggnadsingenjör Nesrine Elsaleh som föredragande. Under processen har också tf funktionschef Peter Svelenius, enhetschef för Enheten för samhällsutveckling Lovisa Ljungberg, bebyggelseantikvarie Britt-Marie Lennartsson, samt funktionschef Patrik Ekheimer deltagit, tillsammans med handläggare Linda Stenström.

Claes Lindgren

Nesrine Elsaleh

Detta yttrande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på

www.lansstyrelsen.se/dataskydd